

15. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва / О.М. Кравчук, В.П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504с.

16. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда. – К.: Знання - Прес, 2004. – 424с.

17. Бердар М.М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. / М.М. Бердар – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352с.

18. Партин Г.О., Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Г.О. Партин, А.Г. Загородній – К.: Знання, 2006. – 379с.

СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

***Малій О.Г., к.е.н, доцент, Усачова О.А., магістрантка,
Харківський національний технічний університет
сіського господарства імені Петра Василенка***

В умовах реформування економіки України та здійснення комплексної реформи вітчизняного бухгалтерського обліку, важливого значення набуває організація на підприємствах ефективного обліку витрат на основі розробки власної облікової політики, здатної задовольнити потреби всіх ланок управління у релевантній інформації про фінансовий стан та перспективи розвитку підприємства[3]. Розробка такої облікової політики можлива за умови застосування у практичній діяльності підприємств сучасних методів обліку і контролю адміністративних витрат. Кожне підприємство у процесі своєї діяльності намагається отримати якнайбільший дохід, а забезпечення прибутковості підприємства, можна досягти в процесі раціонального управління їхніми адміністративними витратами. Діюча система бухгалтерського обліку поки що не повною мірою забезпечує процес управління необхідною оперативною інформацією про фактичні витрати. Ефективний менеджмент потребує достатньої та різноманітної інформації про результати діяльності підприємства. На основі якісної обліково-економічної інформації стає можливим прийняття оперативних управлінських рішень та здійснення об'єктивного аналізу структури адміністративних витрат[1]. Враховуючи це, а також те, що частка адміністративних витрат у загальній сумі витрат постійно зростає, виникає необхідність подальших досліджень удосконалення їх обліку і розподілу.

В процесі діяльності господарюючого суб'єкта виникають витрати, які у виробничу собівартість не включаються, а розглядаються як витрати того періоду, в якому вони були чи будуть здійснені. В науковій літературі ці витрати називають витратами періоду.

Отже, витрати періоду - це витрати, які не формують собівартості виробленої і реалізованої продукції, а покриваються за рахунок валового прибутку підприємства або збільшують валовий збиток.

Утримання служб та відділів управління підприємством, апарату управління вимагає відповідних витрат. На відміну від прямих витрат, які включаються до виробничої собівартості продукції, вони відносяться до адміністративних витрат, а останні безпосередньо впливають на фінансові результати, оскільки пов'язані із обслуговуванням та організацією діяльності підприємства в цілому[6]. Таким чином, адміністративні витрати – це такі загальногосподарські витрати, які спрямовані на управління підприємством в цілому та на його обслуговування. Вони займають досить велику питому вагу серед операційних витрат, що не включаються до виробничої собівартості продукції.

Облік адміністративних витрат ведеться на рахунок 92 «Адміністративні витрати».

Адміністративні витрати, хоч і не беруть участі у створенні продукції, але необхідні для нормального функціонування виробництва [2].

Не віднесення у фінансовому обліку адміністративних витрат до виробничої собівартості зумовлено тим, що їх неможливо порівняти з одержаним протягом того чи іншого періоду доходу.

Адміністративні витрати важливо контролювати постійно та вживати заходів для їх зменшення. Щоб налагодити дієвий контроль за їх рівнем, кошторисні витрати необхідно порівнювати з фактичними у спеціальному реєстрі, відомості обліку і контролю витрат періоду.

Структура адміністративних витрат обмежується переліком статей витрат, що характеризують процес обслуговування та управління підприємством[5].

Підприємства самостійно повинні розробляти класифікацію витрат на основі класифікації, рекомендованої П(С)БО 16 «Витрати»[4]. Розширена номенклатура статей адміністративних

витрат забезпечить керівництво повнішою і детальнішою інформацією про витрати, сприятиме скороченню останніх.

З метою забезпечення одностайності методологічних і методичних принципів обліку і контролю адміністративних витрат необхідно:

1. Розробити раціональну класифікацію даних витрат. Облік та аудит адміністративних витрат у сучасних умовах вимагає нових підходів до вибору ознак їх класифікації, які дозволяють організувати систему управління витратами. Основними факторами, які визначають класифікаційні ознаки адміністративних витрат підприємства певної галузі, систему їх обліку та калькулювання собівартості продукції, є: вид господарської діяльності підприємства; організаційна побудова господарської діяльності; галузь та підгалузь виду діяльності; вид продукції, що виробляється на підприємстві; методи оцінки об'єктів обліку; система організації внутрішньогосподарських відносин; методи формування собівартості продукції.

При цьому, кожне підприємство має самостійно визначити найбільш раціональну класифікацію адміністративних витрат за такими ознаками:

- комплексності витрат (за номенклатурними статтями);
- центрів відповідальності;
- відношення до обсягів виробництва;
- можливості регулювання;
- відношення до основних процесів діяльності

сільськогосподарських підприємств.

2. Облік адміністративних витрат на підприємствах, який організований без деталізації місць виникнення витрат та відповідальних осіб, є недостатнім для всебічного забезпечення керівництва інформацією з метою прийняття ефективних управлінських рішень. У зв'язку з цим облік адміністративних витрат доцільно вести в розрізі центрів відповідальності та місць виникнення витрат з використанням розроблених форм кошторисів центрів відповідальності.

3. Планування адміністративних витрат слід проводити за кожним центром відповідальності враховуючи постійний характер даних витрат сільськогосподарських підприємств та наявність змінної частини в окремих статтях.

4. Звіти центрів відповідальності та загальний кошторис адміністративних витрат за певний період часу служать вихідною інформацією для підсистеми матеріального заохочення працівників

підрозділів за економію і раціональне використання адміністративних витрат та забезпечують інформацією керівництво щодо застосування санкцій до винуватців у перевищенні планових сум адміністративних витрат.

5. В сучасних умовах найбільш доцільною базою розподілу адміністративних витрат є основна заробітна плата виробничих робітників, що водночас не виключає можливості застосування і інших баз розподілу в разі їх відповідності критеріям оптимальності на конкретному підприємстві.

6. Зовнішній фінансовий контроль, який здійснюється ревізійними, податковими і аудиторськими службами не задовольняє потреби власників чи керівників підприємств в отриманні інформації про реальний стан справ на підприємстві і напрями його поліпшення, тобто виникає необхідність налагодити інші, дієвіші види контролю, основним з яких є внутрішній аудит.

7. Практика функціонування внутрішнього аудиту свідчить, що особливого значення він набуває на підприємствах зі складною і розгалуженою структурою. Саме така організаційна структура має місце на різних підприємствах України. В основу організації системи внутрішнього аудиту на підприємствах необхідно покласти існуючі підрозділи внутрішнього фінансового контролю контрольно-ревізійної служби.

У сучасних умовах господарювання внутрішній аудит адміністративних витрат є економічно обґрунтованим та повинен розвиватися, оскільки перевірені на практиці методи його роботи дають змогу удосконалити систему управління адміністративними витратами та значно покращити фінансову дисципліну на підприємстві. Таким чином на основі аналізу сучасного стану аудиту в Україні, необхідно впроваджувати на підприємствах системи внутрішнього аудиту адміністративних витрат, визначати його основні завдання, джерела інформації та послідовність проведення. Також слід оцінювати та вдосконалювати існуючі підходи до обліку та аудиту адміністративних витрат відповідно до вимог сучасної системи управління. Все це дозволить забезпечити якісне ведення обліку даних витрат на підприємствах.

Література.

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: проблеми визначення / Ф.Ф. Бутинець // Вісник ЖІТІ. - Сер.: Економічні науки.-2001.-№ 17.-С. 3-14.

2. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: підруч. / Т.Г. Маренич / [За ред. В.Я. Амбросова]. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 896с.

3. Михайлов М.Г. Облікова політика підприємств: документальне забезпечення. / М.Г. Михайлов // Ринкова трансформація економіки АПК: кол. монографія у чотирьох частинах; за ред. П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Є. Мазнева. Ч.3. Фінансово-кредитна система - К.: ІАЕ, 2002.- С. 126.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» зі змінами від 09.12.2011. // <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Сук Л. Склад та класифікація витрат на підприємствах / Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2007. – № 20. – С. 46-49.

6. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий учет на підприємствах України: Учебник для вузов./ Н.М.Ткаченко. - Киев: А.С.К., 2009. - 869 с.

СОБІВАРТІСТЬ ОВОЧІВ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ У СИСТЕМІ ФАКТОРІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЇХ ВИРОБНИЦТВА

Прохватілова Є.В., аспірант,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Метою публікації є визначення економічних категорій собівартості і конкурентоспроможності с.-г. підприємств та їх продукції, встановлення взаємозв'язку цих категорій і виявлення факторів, що впливають на їх формування, а також аналіз системи цих чинників і оцінка конкурентоспроможності на прикладі виробництва овочів закритого ґрунту в ТОВ «Красноградська овочева фабрика» Харківської області.

В визначенні конкурентоспроможності можна виділити два принципових підходи. Згідно першому з них конкурентоспроможність – це стійка здатність підприємства зайняти і утримувати певну частку на регіональному, внутрішньому і міжнародному ринку. Другий підхід міститься у тому, що конкурентоспроможність розглядається з позиції економічної ефективності і складається з підсумкового ефекту конкурентних переваг, які виникають з більш низьких витрат виробництва.

Вважається, що підприємство не може бути тривалий час конкурентоспроможним, не будучи економічно ефективним, а

* Науковий керівник -: *Оксіна В.М., д.е.н., професор*